

**ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ
A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ**

ISO 9001: 2008

JAK TO VYPADÁ SE ŠKŮDCI OBILNIN Z POHLEDU STÁTNÍHO MONITORINGU

Ing. Štěpánka Radová, Ph.D., oddělení metod integrované ochrany rostlin

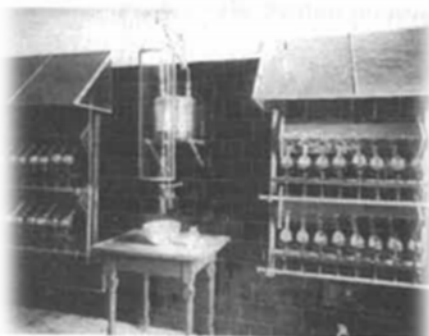
Integrovaná ochrana při pěstování obilnin Praha, 1.3.2017

Státní monitoring – trocha historie a legislativy

- **1.1.1951** – převod zkušebních a dozorových činností na právní subjekt ÚKZÚZ (sídlo v Praze)
- **Od roku 1955** monitoring ŠO v rámci oddělení ochrany rostlin (prognóza a signalizace výskytu ŠO, pokyny pro racionální zásahy)
- **1997 – 2014** SRS (odbor ochrany proti škodlivým organismům)
- **1.1.2014** sloučení SRS a ÚKZÚZ
- Od roku 2014 **vznik RL portálu** + snaha o přiblížení systému monitoringu současnému pěstiteli
- Povinnost monitorovat ŠO a poskytovat informace veřejnosti upravuje **zákon 326/2004 Sb. , § 5 a), b)**

Monitoring ŠO dnes – co, kdy, kde, jak a kým?

- **CO?** ... polní plodiny, trvalé kultury, zelenina, okrasné plodiny (cca **380 druhů CHŠP**)
- **KDY?** ... Celoročně (v sezóně) v průměru **60 tisíc pozorování**
- **KDE?** ... **Celá ČR** (7 oblastí)
- **JAK?** ... mimo vizuální kontroly i **Monitorovací pomůcky** (optické lapače, sací pasti, feromonové pasti, lapače spor apod.)
- **KÝM?** ... terénní inspektoři (cca **70**)
- **VÝSTUPY** – týdenní situační zprávy, souhrnné zprávy, mapy výskytu, grafy náletů ŠO, grafy SETů..

Monitoring ŠO v obilninách – zajímavá čísla

40

2008, 2010 a 2015

47,96

2006

50

70

Příklad praktických informací pro pěstitele obilnin

VIRÓZY V ROCE 2015

Už na podzim roku 2014 hlášeny silné výskyty přenašečů (silné přelety mšice střemchové + křísi) + pozitivní vzorky na virózy (30 %)

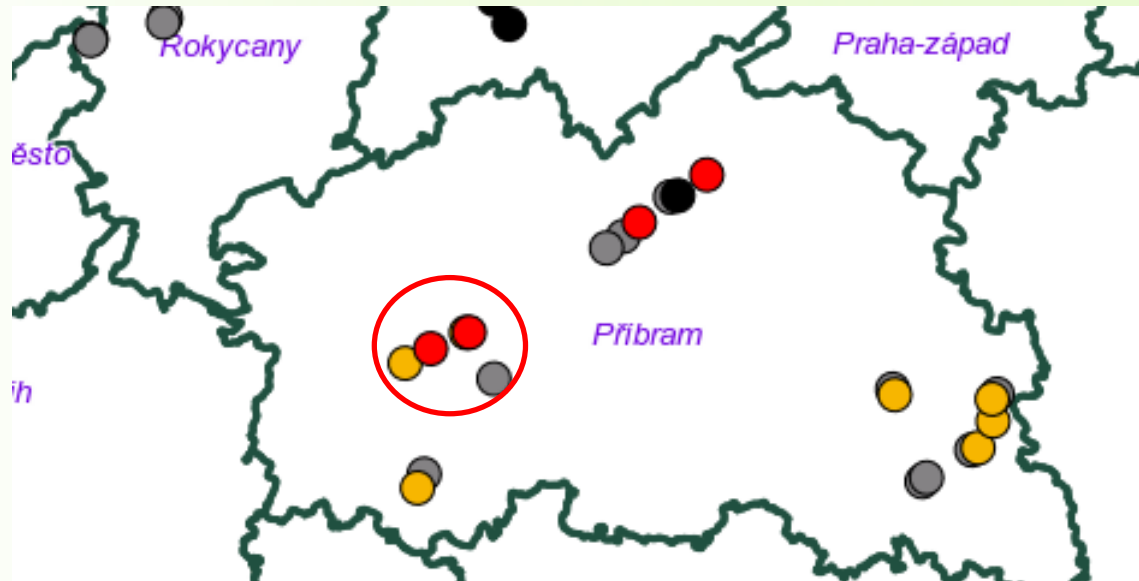
Teplý a suchý průběh jara = silné projevy viróz na jaře (pozitivních 50 % vzorků)

Pěstitelé v oblastech tradičních výskytů připraveni X pole nad 500 m.n.m. ztráty **5-10 tisíc Kč/ha** (snížené výnosy napadených porostů)

Příklad praktických informací pro pěstitele obilnin

Potřeba reagovat na posun problému viróz i do vyšších nadmořských výšek

- Vranovice pod Třemešínem 538 m.n.m
- Bohutín 553 m.n.m.

Rozhodování o výběru přípravku – možná pomůžka Semafor na RL portálu?

Povolené přípravky na ochranu rostlin

Přípravek	Účinná látka	indikace plodin	Půd.o...	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.pros...
☐ Cruiser 350 FS	Thiamethoxam (K)	☒ moření	ano	i		i		
☐ Deter	Klothianidin (S)	☐ nechemická ochrana	ne	i		i		
☐ Nuprid 600 FS (red)	Imidakloprid (S)	☐ režim pěstování	i			i		
		☐ skupiny ú. l.						
		☐ způsob účinku ú. l.						

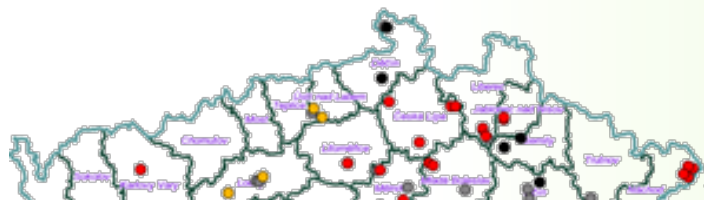
Povolené přípravky na ochranu rostlin

Přípravek	Účinná látka	indikace plodin	Vod.o...	Půd.o...	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.pros...
☐ Danadim Progress	Dimethoát (S)	☐ moření	i		i	i			
☐ Dursban Delta	Chlorpyrifos (K)	☐ nechemická ochrana	i		i				
☐ Nurelle D	Chlorpyrifos (K), Cyp	☐ režim pěstování	i		i				
		☒ skupiny ú. l.							
		☐ způsob účinku ú. l.							

- Carbamates [IRAC]
- Neonicotinoids [IRAC]
- Organophosphates [IRAC]
- Pyrethroids, Pyrethrins [IRAC]

Kde čerpat informace k rozhodování o ošetření proti virózám?

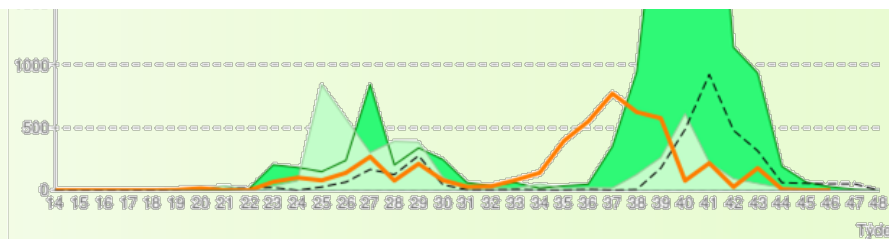
Mapy výskytu ŠO
na webových

Monitorovací zprávy OdRLI Praha 2016

- **Souhrnná monitorovací zpráva OdRLI Praha za rok 2016**
Souhrnná zpráva Oddělení rostlinolékařské inspekce Praha o výskytu škodlivých organismů a poruch za rok 2016
- **Monitorovací zpráva OdRLI Praha za období 24.10. - 31.12.2016**
Zpráva č. 20 Oddělení rostlinolékařské inspekce Praha o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 24.10. - 31.12.2016
- **Monitorovací zpráva OdRLI Praha za období 19.9. - 23.10.2016**
Zpráva č. 19 Oddělení rostlinolékařské inspekce Praha o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 19.9. - 23.10.2016
- **Monitorovací zpráva OdRLI Praha za období 22.8. - 18.9.2016**
Zpráva č. 18 Oddělení rostlinolékařské inspekce Praha o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 22.8. - 18.9.2016
- **Monitorovací zpráva OdRLI Praha za období 1.8. - 21.8.2016**

nebezpečí šíření
BYDV

Co monitoring chorob obilnin?

- **Pravidelné informace z polí** (mapy výskytu a situační zprávy)
- **Zprávy souhrnné** – sledují trendy ve výskytech meziročně (od roku 2005)
 - Sněti
 - Virózy
 - Fuzariózy (ve spolupráci s VÚRV)
- Fuzariózy od roku 2005
- Ročně odběry ze 120 lokalit + informace o odrůdě, zpracování půdy, předplodině, ošetření, obsah DON

Co se z dat sledování vyčíst za ta léta?

- Nejčastější předplodinou pro pšenici je řepka
- Orebné X minimalizační zpracování – nemá signifikantní vliv (výjimka rok 2014)
- Po předplodině kukuřici + orba – vyšší výskyt DON
- Ošetření fungicidy nemělo mnohdy vliv na výskyt DON (správná aplikace POR?)
- **Nejvyšší obsah DON v roce 2014**
Královehradecko, 2 x ošetřen proti fuzariózám (Prosraro a Zamir), odrůda Arkeos, orba, předplodina hrách

Rozhodování o výběru přípravku – chemická či nechemická?

Povolené přípravky na ochranu rostlin filtrovat (filtr: nenastaven)

Přípravek	Účinná látka	Vod.o...	Půd.o...	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.pros...
☐ Abilis Ultra	Tebukonazol (S)	ano						
☐ Agrozol	Tebukonazol (S)	ne						
☐ Artea Plus	Cyprokonazol (S), Prop							
☐ Biosild	Tetrakonazol (S), Thio							
☐ Bounty	Tebukonazol (S)							
☐ Celest 025 FS	Fludioxonyl (K)							
☐ Celest Extra Formula M	Difenokonazol (S), Flu							
☐ Celest Power	Fludioxonyl (K), Sedavan (S)							

- indikace plodin
- moření
- nechemická ochrana
- režim pěstování
- skupiny ú. l.
- způsob účinku ú. l.
- Vyčistit filtry

Povolené přípravky na ochranu rostlin filtrovat

Přípravek	Účinná látka	Vod.o...	Půd.o...	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.pros...
☐ Polydresser	Pythium oligandrum M1							
☐ Polyversum	Pythium oligandrum M1							
☐ Polyversum -Polygandron	Pythium oligandrum M1							
☐ Serenade ASO	Bacillus subtilis kmen QS							

- indikace plodin
- moření
- nechemická ochrana
- režim pěstování
- skupiny ú. l.
- způsob účinku ú. l.
- Vyčistit filtry

Biopreparát

Možnosti v oblasti podpor při používání nechemické ochrany

DOTACE

Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

(3 a. biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin)

rok	Rozpočet programu
2015	6 mil Kč
2016	7,5 mil Kč

Možnosti v oblasti podpor při používání nechemické ochrany

DOTACE

Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

(3 a. biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin)

rok	Rozpočet programu
2015	6 mil Kč
2016	7,5 mil Kč
Od 1.10.2017	25 mil Kč (+ obiloviny a luskoviny, 25% nákladů)

ZÁVĚR

- Monitoring ŠO provozovaný ÚKZÚZ bude mít do budoucna snahu se přiblížit potřebám pěstitelů + využít nové možnosti publikace výsledků v mapách do 24 hodin od záznamu do systému (X týdenní situační zprávy)
- IOR nástroj pro integraci informací v oblasti monitoringu ŠO, hnojení, výběr odrůd (shromáždění dostupných informací na jednom místě = RL portál)
- Myšlenka IOR i na demonstračních farmách (kdy?)
- Nejen „cukříky“ v podobě informací X povinnost vést evidenci o ověření účinnosti opatření (po novele RL zákona + vyhlášky)

DĚKUJI ZA POZORNOST